

บรรณานุกรม

ภาษาไทยหนังสือ

กระแสร้ มาลาธารณ์. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์,
2530.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. วรรณกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2517.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. สังคมไทย 2529.

กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายศึกษาและวิจัยการพัฒนาสังคม กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2530.

ตุ้ย ชุ่มสาย, หม่อมหลวง. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
พานิช, 2516.

ตรีศิลป์ บุญขจร. นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ.2425-2500. กรุงเทพมหานคร: สร้างสรรค์,
2523.

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. การอ่านทั่วไป. เอกสารวิชาการอันตัมที่ 12 โครงการตำราและ
เอกสารวิชาการ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2528.

ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์. พูดได้ทุกเป็น. กรุงเทพมหานคร: ก้องหล้า, 2525.

ทองสุก เกตุโรจน์. การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทยและ
ภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

- ธิดา โมสิกรัตน์. วรรณคดีไทย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทย 4 หน้าที่ 6, 2527.
- ประทีป เหมือนนิล. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2533.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. แนวทางศึกษาวรรณคดี ภาษากวี การวิจักษ์และวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- เปลื้อง ณ นคร. พจนานุกรมฉบับทันสมัย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- วันเนาว์ ยูเต็น. วรรณคดีเบื้องต้น. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2522. (อัครสำเนา)
- วิภา กงกะนั้นนท์. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- สังเขต นาคไพจิตร. การ์ตูน. มหาสารคาม: ปริ๊ตการพิมพ์, 2530.
- สุภารัตน์ สุภพิพัฒน์ กับคณะ. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากสตรีไทย กับปัญหาสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2527.
- สุธา ศาสตร์. รายงานผลการวิจัยเรื่องโครงสร้างของการเสนอความตกลงในทะเลครนอก. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สุพัทธรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การเขียนวรรณกรรมสี่อามร์ขัน. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน้าที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

สโมสรมหาวิทยาลัยศิลปากร. การ์ตูน. นิตรรศการการ์ตูน, 2524.

หอสมุดแห่งชาติ. จำอวด. หอพระสมุดสำหรับพระนคร, 2458.

บทความ

จตุศักดิ์ อมรเวช. "การ์ตูนและคนเขียนการ์ตูน." ฟ้าเมืองไทย 15, 767 (1 ธันวาคม 2526) : 30-54.

_____ . ฟ้าเมืองไทย. 15, 771 (29 ธันวาคม 2526) : 37-38.

ชัญญี กาญจนฯ. "2 นักเขียนการ์ตูนล้อการเมือง." สื่อมวลชนปริทัศน์. 3,10 (เมษายน-มิถุนายน 2531): 27-32.

ฐาน-นวดี. "การ์ตูนนิสต์." แพรวสุดสัปดาห์ 7, 116 (1 มกราคม 2533): 78-86.

น้อย ณ พังงา. "คุณภาพสังคม." ไทยรัฐ (11 กรกฎาคม 2531)

"บ.ก. แดง." ชายหัวเราะฉบับกระเป๋ 44 (สิงหาคม 2531): 5.

ประเสริฐ มาสุปรีดี. "ความเป็นมาของการ์ตูนไทย." ศุภปริทัศน์ 6 (มกราคม 2524): 67.

พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. "ศิลปะในภาพการ์ตูนชุด." ศิลปกรรม 1,2 (2529): 52-60.

รัชนิภา-พิมพ์ฤดี. "ในชั่วโมงว่าง." ขวัญเรือน 20, 409 (ธันวาคม 2531): 183.

สมชาย ชันอาสา. "ชายหัวเราะ." สีสัน 1.4 (กุมภาพันธ์ 2531): 29-33.

อุทม ศรีสุวรรณ (บรรจง บรรเจิดศิลป์). "วรรณกรรมวิจารณ์: หัตถนิมิตของทยอยบาง
ขุนพรหม." มติชนสุดสัปดาห์ 7 (13 พฤษภาคม 2527): 34-35.

_____ . "วรรณกรรมวิจารณ์ : นักชายอารมณ์ขัน." มติชนสุดสัปดาห์.

7 (25 พฤศจิกายน 2527) : 38.

อุทัย วรสุวรรณรักษ์. "โลกการ์ตูนการอ่านที่น่าติดตาม." วารสารจันทร์เกษม 192
(กันยายน-ตุลาคม 2529): 24-31.

หนังสือพิมพ์

ไทยรัฐ. 11 ตุลาคม 2527: 1
____. 6 ธันวาคม 2530: 1
ผู้จัดการ. 4 กันยายน 2530: 1
มติชน. 5 มีนาคม 2531: 1
____. 9 มีนาคม 2531: 1
____. 18 พฤษภาคม 2531: 1
สยามรัฐ. 3 พฤษภาคม 2529: 1

เอกสารอื่น ๆ

ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์. "การวิเคราะห์การ์ตูนของ ชัย ราชวัตร ชูคู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน
ช่วยปี พ.ศ.2521-2523." ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.

ทัศนีย์ กระจ่างอินทร์. "อารมณ์ขันในวรรณกรรมร้อยแก้วของไทยระหว่าง พ.ศ.2453-
2516." ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

ประสงค์ สุรสิทธิ์. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความเข้าใจของนักเรียน
จากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และบทเรียน
ภาษาอังกฤษที่ผูกเนื้อเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปี 2515." ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515.

ไพเราะ เรื่องศิริ. "ความสนใจต่อการอ่านหนังสือการ์ตูนของเด็กในภาคตะวันออกเฉียง
ประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สุวนิช ศรีสง่า. "ความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนอายุ 8 ปี 9 ปี และ 10 ปี ในปีการศึกษา 2515." ปริญญานิพนธ์มหาดัฒิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

อรธิรา บัวพิมพ์. "การวิเคราะห์วรรณกรรมประเภทล้อเลียนในสมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ.2367-2468." ปริญญานิพนธ์มหาดัฒิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

สัมภาษณ์

วิจิต อุตสาหจิต. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2533.
 ภัคดี แสนทวีสุข. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2533.
 นิพนธ์ เสงี่ยมศักดิ์. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2533.

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

Blistein, jElmer M. "Theories of Humor." In Encyclopedia Americana. pp.562-564. Volume 14, 1977.

Bogart, Leo. "Comic Strips and Their Adult Readers." Mass Culture: The Popular Arts in America. pp.189-198. New York: The Free Press, 1964.

Morkow, Jack. Cartoonist's and Gag Writer's Handbook. Ohio: Writer's Digest, 1976.

Nelson, Paul. Cartoonign. Chicago: Contemporary Books, 1975.

"Satire." In New Standard Encyclopedia. pp.89. Volume 12, 1969.

บทความ

Anderson, Ronald; and Jooly, Elaine. "Stereotyped Traits and Sex Roles In Humorous Drawings." Communication Research Vol.4 No.4 (October 1977), p.453-477.

Bormann, Ernest, Koester, Jolene, and Bennett, Janet. "Political Cartoons and Salient Rhetorical Fantasies: and Empirical Analysis of the '76 Presidential Campaign." Communication Monographs Vol.45 No.4 (November 1978), p.317-321.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณการนำเสนอमुखलगในภาพการ์ตูน

ประเภทของमुखलग	จำนวน	ร้อยละ
1. ซ่อนปม	25	2.21
2. หักมุม	491	43.41
3. ความแตกต่างระหว่างยุคสมัย	50	4.42
4. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่	290	25.64
5. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	208	18.39
6. เล่นคำ	26	2.30
7. ทำเรื่องใหญ่เป็นเรื่องเล็ก	41	3.63
รวม	1131	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณการนำเสนอขตลกโดยการเปรียบเทียบระหว่างภาพการ์ตูนกรอบเดี่ยวและหลายกรอบ

ประเภทของขตลก	การ์ตูนกรอบเดี่ยว				การ์ตูนหลายกรอบ			
	มีคำบรรยาย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ	มีคำบรรยาย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ
1. ชื่อนาม	22	3.78	3	5.17	111	27.54	88	100
2. หักมุมด้วยคำพูด หักมุมด้วยภาพ	43	7.39	7	12.07	292	72.46	88	100
3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล	278	47.77	12	20.69				
4. ลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่	173	29.72	35	60.34				
5. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง	26	4.47						
6. เล่นคำ	40	6.87	1	1.73				
7. ทำเรื่องใหญ่เป็นเรื่องเล็ก								
รวม	582	100	58	100	403	100	88	100

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปริมาณอาหารที่ร่อนกรองเดี่ยวจบ และหลายกรอบจบ
ในนิตยสารแต่ละฉบับ

ฉบับ	กรอบเดี่ยวจบ	ร้อยละ	หลายกรอบจบ	ร้อยละ
2	51	5.37	15	1.29
4	39	4.12	26	2.24
6	46	4.85	31	2.67
8	58	6.11	33	2.84
10	53	5.58	30	2.58
12	33	3.48	43	3.70
14	38	4.00	43	3.70
16	39	4.12	43	3.70
18	40	4.21	41	3.53
20	38	4.00	46	3.96
22	36	3.79	40	3.46
24	38	4.00	49	4.22
26	27	2.85	52	4.48
28	33	3.48	56	4.82
30	35	3.69	47	4.05
32	22	2.32	55	4.74
34	30	3.16	50	4.31
36	31	3.27	50	4.31
38	17	1.79	54	4.65
40	24	2.53	51	4.39
42	43	4.53	48	4.13
44	28	2.95	48	4.13
46	42	4.43	48	4.13
48	40	4.21	53	4.57
50	32	3.37	52	4.48
52	36	3.79	57	4.92
รวม	949	100	1161	100

ตารางที่ 4 แสดงปริมาณของฉลากที่ปรากฏในภาพการ์ตูน

ฉลาก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปรากฏ	325	15.14
สร้างฉลากเหมือนจริง	1750	83.13
สร้างฉลากเหมือนจริง	30	1.43
รวม	2105	100.00

ฉลากเหมือนจริง ได้แก่ นรก , สวรรค์

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณการนำเสนอเนื้อหาสะท้อนปัญหาสังคม

ประเภทของปัญหาสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาครอบครัว		
การทะเลาะวิวาท	52	42.62
เรื่องชู้สาว	51	41.81
เด็กมีปัญหา	19	15.57
รวม	122	100
ปัญหาอาชญากรรม		
โจร	287	78.41
โสเภณี	45	12.30
ฆ่าตัวตาย	29	7.92
อาชญากรรมทางเพศ	5	1.37
รวม	366	100

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบอาชีพของตัวละครชายและหญิงที่ปรากฏในภาพยนตร์

อาชีพ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
แม่บ้าน	1492	42.22	410	37.96
พ่อบ้าน			478	44.26
มีงอาชีพ	418	12.35		
พนักงานบริษัท	288	8.45	1	0.09
ตำรวจทหาร	278	8.21	31	2.87
นักกีฬา	223	6.59	1	0.09
ผู้บริหาร	144	4.26	4	0.37
แพทย์	66	1.59		
แพทย์	64	1.89	1	0.09
บริการ	64	1.89	4	0.37
ข้าราชการ	57	1.68	1	0.09
โสภณี			45	4.18
ค้าขาย	43	1.27	9	0.83
รับจ้าง	37	1.09	3	0.28
ขอทาน	35	1.03		
กรรมกร	28	0.83		
ชาวนา	20	0.59	3	0.28
นักข่าว, ผู้ประกาศข่าว	20	0.59	2	0.19
ศิลปิน	18	0.54		
ครู, อาจารย์	16	0.47	7	0.65
พราน	15	0.44		
หมอผี	14	0.41		
คนรับใช้	13	0.38	49	4.55
ช่าง	13	0.38		
เซลส์แมน	13	0.38		
นักร้องนักแสดง	12	0.35	4	0.37
ก๊าก	9	0.26		
บาทหลวง	9	0.26		
สถาปนิก	7	0.21		
ผู้พิพากษา	6	0.18		
เก็บศพ	6	0.18		
ผู้ช่วยแพทย์, พยาบาล	5	0.15	25	2.31
หมอดู	5	0.15		
ฝึกสัตว์	4	0.12	1	0.09
บรรณาธิการ	3	0.09		
นักบินอวกาศ	3	0.09		
รวม	3385	100	1080	100

ประวัติผู้เขียน

นางสาว มวณิษา พิศาลบุตร เกิดเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2508 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษา ปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อปี พ.ศ.2530
จากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย